

i Herning, der er oprettet særlig for Stationsbyerne, og jeg tror, som jeg har nævnt, at det er uheldigt med denne Konkurrence.

Altsaa, jeg skal ikke modsætte mig, hvis der ellers er Stemning derfor, at Taksationssumsgrensen for Landbrugsejendomme forhøjes til 12,000 Kr., men jeg er imod, at man gaar til nogen som helst Forhøjelse for de jordløse Huse, og jeg er langt fra overbevist om, at det er rigtigt at gaa til Forhøjelsen til de 12,000 Kr. for Landbrugsejendomme. Men om det ogsaa er heldigt at forhøje Udlaansprocenten fra 50 til 55, er jeg endnu mere i Tvivl om. Dels er det mig ikke bekendt, at Husmandskreditforeningernes Direktioner ønsker en saadan Forhøjelse —, jeg ved ikke af, at der foreligger noget derom; det var jo en Bestemmelse, der kom ind i Folketinget i Fjor —, dels synes jeg heller ikke, man kan sige, at de 50 pCt., der nu er Maksimum for Udlaan, virker trykkende eller generende paa Husmandskreditforeningens Virksomhed. Ser man efter i de sidst aflagte Regnskaber for Aaret 1912—13, ses det nemlig, at den gennemsnitlige Udlaansprocent for samtlige Laan i Jydsk Husmandskreditforening kun var 44,65; der synes altsaa at være ret rigelig Plads endnu op til de 50 pCt. Og endelig er Forholdet det, at selv om Husmandskreditforeningerne nu kun kan gaa til de 50 pCt., og de som Regel ikke gaar til de 50 pCt., og selv om det maa erkendes, at de administreres meget forsigtigt og godt i enhver Henseende, saa er dog deres Tab ved overtagne Panter slet ikke ubetydeligt, uagtet Tiderne er gode. Jydsk Husmandskreditforening maatte saaledes i Regnskabsaaret 1912—13 paa Reservefondene afskrive som Tab ved overtagne Panter ca. 107,000 Kr. Dette er jo et ikke helt ubetydeligt Beløb. Nu at gaa til at forhøje Udlaansprocenten for jordløse Huse til 55 vilde ogsaa staa i direkte Modstrid med den Opfattelse, man havde, da man stiftede Husmandskreditforeningerne, thi da blev det fastsat, at man ikke maatte gaa saa højt med Udlaansprocenten ved Laan i jordløse Huse som ved Laan i Landbrugsejendomme. Det blev bestemt, at man ikke maatte gaa over 40 pCt. Siden blev Udlaansprocenten forhøjet til 50, saaledes som den straks var blevet sat for Landbrugsejendomme. Men endnu vil jeg sige, at dersom det vedtages at forhøje Udlaansprocenten for Husmandskreditforeningerne fra 50 til 55, hvad jeg ikke tror, der er nogen Grund til, og hvad jeg anser

for uheldigt, saa betragter jeg det som en Selvfølge, at man ogsaa forhøjer Udlaansprocenten for Kreditforeningen i Herning fra 50 til 55 — det vil sige, hvis man gaar til at forhøje Udlaansprocenten for Laan i jordløse Huse, ellers ikke; gør man det, maa man ogsaa forhøje Udlaansprocenten for Kreditforeningen i Herning til 55, thi ellers gør man ikke Ret og Skel mellem de to Kreditforeninger.

Det ærede 1ste Medlem for 8de Kreds (Johnsen) gik ud fra, at Sagen vilde blive henvist til et Udvalg, og det finder jeg for mit Vedkommende rimeligt og rigtigt. Jeg vil da haabe, at de Spørgsmaal, jeg her har berørt, vil blive gjort til Genstand for en nøje Prøvelse i Udvalget.

Indenrigsministeren (Rode): Jeg maa takke de to ærede Talere, fordi det, skønt Lovforslaget er sent fremsat, dog er stillet i Udsigt, at det vil kunne blive behandlet saa hurtigt, at det eventuelt kan føres igennem i denne Rigsdagssamling.

Den ærede sidste Taler, det ærede 3die Medlem for 8de Kreds (Dalsgaard), var noget i Tvivl om, hvorvidt det er rigtigt at gaa til en Forhøjelse af Taksationsgrænsen, og ansaa det ogsaa for tvivlsomt, om Erfaringerne havde vist, at en Forhøjelse egentlig havde været i Husmandskreditforeningens Interesse, i alt Fald i de smaa Husmænds Interesse. Det ærede Medlem gav in Anledning nogle Oplysninger om Kurserne paa Jydsk Husmandskreditforenings Obligationer, set i Forhold til en anden Kreditforenings, nemlig Jydsk Landkreditforenings, Obligationer. Det ærede Medlem paaviste, at Differencen mellem disse Obligationer en Tid havde været stigende i Husmandskreditforeningens Favør, men derefter i de sidste Aar faldende, og at Faldet i denne Difference var paabegyndt og fortsat i den Periode, hvor man havde forhøjet Taksationsgrænsen, og det ærede Medlem sluttede deraf, at der var et Forhold mellem disse to Ting, saaledes at disse Kurser viste, at man havde ringere Interesse for Husmandskreditforeningsobligationerne, efterhaanden som disse Taksationsgrænser var blevet sat op. Det forekommer mig dog tvivlsomt, om de Meddelelser om Differencer, som det ærede Medlem gav, afgjort fører til den Aarsagsslutning, han drog. Der kan vel være andre Forhold, der spiller ind her. Hvis det ærede Medlem sammenligner Husmandskreditforeningsobligationerne med Statsobligationerne — Husmandskreditforeningernes er